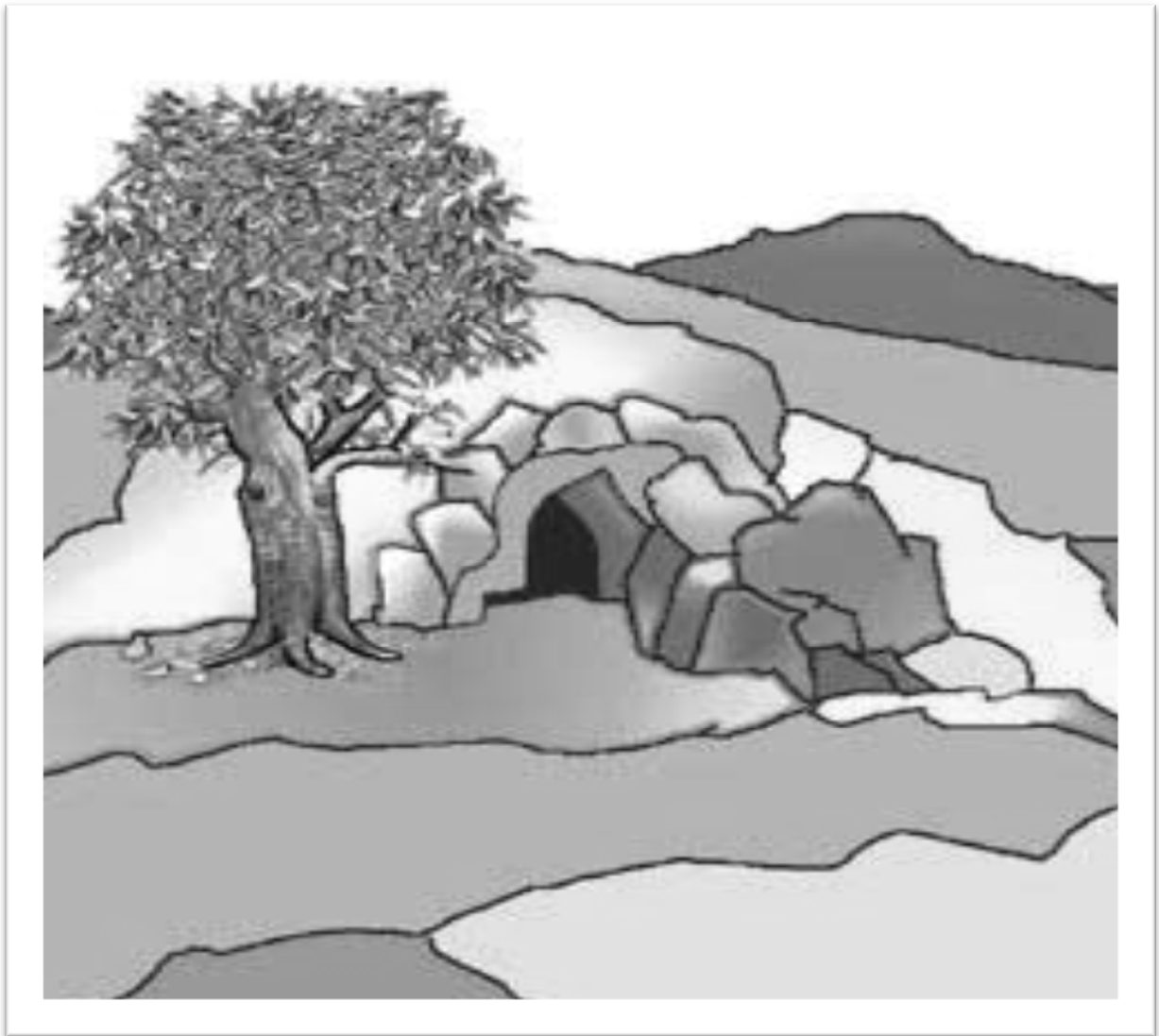

רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאִי

וּבְנֵי אֱלֻעָזָר בַּמַּעֲרָה

רבי שמעון בר יוחאי ובנו אלעזר במערה

פעם אחת ישבו ביחד שלשה מחכמי ישראל הגדולים: רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון בר יוחאי, וישב על ידם יהודה בן גרים והקשיב לדבריהם.

שוחחו החכמים על הרומים, ששלטו אז בארץ – ישראל וגזרו הרבה גזרות רעות על ישראל. רבי יהודה חשב, שאפשר למצא בהם גם משהו טוב.

5 - כמה נאים מעשיהם של אמה זו! אמר לחבריו. –

בנו שוקים, למכר ולקנות בהם כל מיני סחורות; בנו גשרים, לעבר בהם על הנהרות והנחלים; הקימו מרחצאות יפות, להתרחץ בהן במים חמים או צוננים.

רבי יוסי שמע את דבריו ושתק. הוא – לא רצה לשבח את הרומים, אבל גם חשש לדבר בגנותם.

10 אך רבי שמעון זכר את כל הרעות, שעשו הרומים – שרפו את בית המקדש, הרגו עם רב, לא חסו על חכמי התורה, ואפלו את רבי עקיבא האהוב על כלם הרגו!

ענה רבי שמעון בר יוחאי ואמר:

- כל מה שעשו ותקנו, רק להנאתם ולטובתם הם תקנו וכל המעשים הללו רעים בשבילנו!

הלך יהודה בן גרים וספר דבריהם לכמה אנשים. לא כדי להלשין ספר, אלא סתם ככה, ואולי כדי להיות חשוב בעיניהם. אבל הללו ספרו לחבריהם, ואלה שוב לאחרים, עד שלבסוף אף

15 השרים הרומים והמלך שמעו את הדברים. אמרו:

רבי יהודה שעלה (שספר בשבח המלכות) אותנו, יקבל פרס: הוא יתעלה ויהיה איש חשוב;

רבי יוסי ששתק – נעניש אותו בענש קל: יעזב את עירו ואת משפחתו ויגור בעיר צפורי, על

ראש ההר. אבל שמעון, שגנה (דבר דברים רעים) את המלוכה – הוא ראוי לענש קשה. יהרג!

20 שמע רבי שמעון בר יוחאי, מה זוממים הרומים לעשות לו, הלך והתחבא בבית המדרש יחד

עם בנו אלעזר. יומם ולילה ישבו בבית המדרש ולמדו תורה ולא יצאו החוצה, כדי שלא יראו

אותם ויגלו את מחבואם. אשתו של רבי שמעון היתה מביאה להם כל יום לחם וכד של מים

בסתר וכך סעדו. וגם מחצלות הביאה להם, כדי שיוכלו לשכב עליהם בלילה.

אבל הרומים החמירו את חפשיהם וגם אימו על כל מי שיעזר להם לברח ולהתחבא. פחדו רבי

שמעון בר יוחאי ובנו מאד. גם חששו שמא יאלצו (יכריחו) את אשת רבי שמעון לגלות את

המחבוא של בעלה ובנה. קמו והתחבאו באחת המערות שבהרי הגליל, במקום בודד ורחוק מכל ישוב. איש לא ידע את הדרך אל המערה, והרומים לא יכלו לגלות אותם.

30 מי דאג שיהיה מזון ושתייה במערה לרבי שמעון בר יוחאי ובנו?! הקדוש ברוך הוא כמובן. עשה להם הקדוש ברוך הוא נס וברא עץ חרויב ומעין במערה. את בגדיהם שמרו, שלא יכלו ולא יתקלקלו, כי לא היה להם אחרים במקומם. לכן לבשו אותם רק בשעה שעמדו להתפלל, ואחר כך פשטו אותם והתכסו בחול שעל רצפת המערה עד לצואר, וכך ישבו ולמדו תורה. שתיים עשרה שנה ישבו במערה.

אחר שתיים עשרה שנה בא אליהו הנביא ועמד בפתח המערה, ואמר: - "מי יודיע לרבי שמעון בר יוחאי שמת מלך רומי שרדף אותי, וגזרתו בטלה!

35 יצאו רבי שמעון ובנו אלעזר מן המערה, אבל לא יכלו להתרגל לחיות שוב בין בני אדם גלילים, שעקר דאגתם לפרנסתם, חורשים וזורעים כל היום, ולומדים תורה אך מעט, אמרו: "בני האדם מניחים חיי עולם - ואינם עוסקים כל היום בתורה, ועוסקים בחיי שעה - של חרישה וזריעה ועבודת האדמה?" וכל מקום שהיו מביטים בו היה נשרף.

יצאה בת קול ואמרה להם: "להחריב את עולמי יצאתם חזרו מיד למערה!"

40 חזרו והלכו וישבו במערה שנים עשר חדש נוספים.

בתם שנה יצאה בת קול ואמרה: "יצאו ממערתכם!" יצאו וישבו על פתח המערה. וכל מקום שהיה רבי אלעזר מכה היה רבי שמעון מרפא.

ערב שבת, מעט לפני כניסת השבת ראו אדם זקן כשהוא אויז בידו שתי חבילות של הדסים ורץ לביתו.

45 שאלו אותו: למה לך הדסים אלה?

אמר להם: "לכבוד שבת" הם, כי ריח טוב להם.

שאלו אותו: "האם לא מספיק לך הדס אחד לכבוד שבת?"

השיב להם האיש הזקן: "אחד כנגד 'זכור' ואחד כנגד 'שמור'."

אמר רבי שמעון לבנו:

50 - "ראה, כמה חביבות המצוות על ישראל."

אז נרגעו ונחתה עליהם דעתם וחזרו לחיות בין בני אדם.

רבי שמעון בר יוחאי ובנו אלעזר במערה – עבודה.

1. בשורה 3 כתוב: שוחחו חכמי ישראל על הרומים" - מדוע שוחחו דוקא עליהם?

2. רבי יהודה אמר: כמה נאים מעשיהם של אמה זו!
לאילו מעשים היתה פונתו?

3. השב על פי הסיפור: מה היתה מטרת הרומים בבניית הדברים הבאים:

א. שוקים:

ב. גשרים:

ג. מרחצאות יפות:

4. במקום המלה צוננים (שורה 7) אפשר לכתוב:

- א. נוזלים.
- ב. קרים.
- ג. רטבים.

5. השלים את הטבלה:

יחיד	רבים
נאה	
	סחורות
חם	
צונן	
	שוקים
גשר	
נהר	
	נחלים
	מרחצאות

6. בשורה 8 כתוב: "רבי יוסי שמע את דבריו ושתק" - מדוע שתק רבי יוסי?

א. כיון שהוא חשש (פחד) לשבח את הרומים בפני רבי יהודה.

ב. כיון שהוא חשב שרבי יהודה צודק.

ג. כיון שהוא חשש מהתגובה של הרומים.

הצתק מהספור משפט התומך בתשובתך.

7. מדוע סרב רבי שמעון לדבר בשבחם של הרומים?

8. במקום המילה חסו (שורה 11) אפשר לכתוב :

א. ותריו.

ב. שמרו.

ג. רחמו.

9. מדוע לא הסכים רבי שמעון עם המשפט שאמר רבי יהודה :

"כמה נאים מעשיהם של אמה זו!"

10. איזו מילה יכולה להחליף את המלה "אבל" (שורה 8)?

א. גם.

ב. אך.

ג. אפילו.

11. א. כיצד נודע למלך מה שדברו חכמי ישראל?

ב. מה ניתן ללמד מכך?

12. כיצד בא לידי בטוי בספור המשג: 'מדה כנגד מדה'? פרט.

13. בשורות 35-36 כתוב: "אבל לא יכלו להתרגל לחיות שוב בין בני אדם רגילים"
א. למה הכוונה במשפט זה?

ב. מדוע הם לא יכלו לחיות בקרב בני האדם?

14. מה קרה אחרי מה?

כתבו מספר ליד כל משפט לפי הסדר הנכון בקטע.

יהודה בן גרים מספר מה ששמע מחכמי ישראל.

☐

רבי שמעון ובנו מתחבאים בבית המדרש.

☐

קיסר רומי מת ורבי שמעון יוצא מן המערה.

☐

רשב"י ובנו יוצאים מבית המדרש ומתחבאים במערה.

☐

חכמי ישראל שוחחו על הרומים.

☐

הרומים מחמירים את החפושים ומאיימים.

☐

תְּעוּדַת זְהוּת – רֶשֶׁב"י

שֵׁם:

תְּכוּנוֹתָיו:

כְּנוֹי:

סֵפֶרוֹ הַמִּפְרָסָם:

שֵׁם הָאָב:

תַּאֲרִיךְ פְּטִירָתוֹ:

שֵׁם הָאִם:

מְקוֹם קְבָרָתוֹ:

חֲמִיו:

תְּלִמִּידָיו:

חֲבֵרָיו:

רֶבּוֹ:

